

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM**

NGUYỄN HỮU TRUNG

**NGHIÊN CỨU CƠ SỞ KHOA HỌC CHO
ĐỀ XUẤT MỘT SỐ GIẢI PHÁP PHÒNG CHÁY,
CHỮA CHÁY RỪNG TẠI HUYỆN VĂN YÊN,
TỈNH YÊN BÁI**

**LUẬN VĂN THẠC SĨ
KHOA HỌC LÂM NGHIỆP**

THÁI NGUYÊN - 2015

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM

NGUYỄN HỮU TRUNG

**NGHIÊN CỨU CƠ SỞ KHOA HỌC CHO
ĐỀ XUẤT MỘT SỐ GIẢI PHÁP PHÒNG CHÁY,
CHỮA CHÁY RỪNG TẠI HUYỆN VĂN YÊN,
TỈNH YÊN BÁI**

**Ngành: Lâm học
Mã số: 60.62.02.01**

**LUẬN VĂN THẠC SĨ
KHOA HỌC LÂM NGHIỆP**

Người hướng dẫn khoa học: *TS. Dương Văn Thảo*

THÁI NGUYÊN - 2015

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu khoa học của riêng bản thân tôi, mọi số liệu cũng như nội dung báo cáo hoàn toàn do tôi thực hiện và chưa từng công bố trên bất kỳ tài liệu nào. Tôi xin hoàn toàn chịu trách nhiệm về bản báo cáo Luận văn của mình!

Tôi xin cam đoan!

Thái Nguyên, tháng 10 năm 2015

Người cam đoan

Nguyễn Hữu Trung

LỜI CẢM ƠN

Luận văn được hoàn thành tại Trường Đại học Nông lâm Thái Nguyên theo chương trình đào tạo Cao học chuyên ngành Lâm học, khoá 21 (2013 - 2015).

Trong quá trình thực hiện và hoàn thành luận văn, tác giả đã nhận được sự quan tâm giúp đỡ của các thầy giáo, cô giáo, đồng nghiệp, gia đình và bạn bè, các cơ quan đơn vị nơi tác giả thực hiện nghiên cứu. Nhân dịp này, tác giả xin chân thành cảm ơn về sự giúp đỡ có hiệu quả đó.

Trước tiên, tác giả xin đặc biệt cảm ơn TS. Dương Văn Thảo - người hướng dẫn khoa học, đã tận tình hướng dẫn, giúp đỡ tác giả trong suốt quá trình thực hiện luận văn này.

Tác giả xin tỏ lòng cảm ơn sâu sắc đến Ban giám hiệu nhà trường, Phòng quản lý đào tạo Sau Đại học Trường Đại học Nông lâm Thái Nguyên, đã tạo điều kiện thuận lợi cho tác giả trong quá trình học tập cũng như hoàn thành bản luận văn thạc sĩ.

Xin cảm ơn sự giúp đỡ nhiệt tình của Sở Nông nghiệp và phát triển nông thôn, Chi cục Kiểm lâm Yên Bái, UBND huyện Văn Yên, các phòng ban chuyên môn của huyện Văn Yên, tỉnh Yên Bái; các xã và một số hộ dân trên địa bàn nghiên cứu đã tạo điều kiện giúp đỡ tác giả trong việc thu thập số liệu ngoại nghiệp để thực hiện luận văn này.

Xin chân thành cảm ơn!

Thái Nguyên, tháng 10 năm 2015

Tác giả

Nguyễn Hữu Trung

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT	vii
DANH MỤC CÁC BẢNG.....	viii
DANH MỤC CÁC HÌNH.....	ix
MỞ ĐẦU	1
1. Đặt vấn đề	1
2. Mục tiêu của đề tài	3
2.1. Mục tiêu chung.....	3
2.2. Mục tiêu cụ thể.....	3
3. Ý nghĩa khoa học và thực tiễn của đề tài	3
3.1. Ý nghĩa khoa học	3
3.2. Ý nghĩa thực tiễn của đề tài.....	3
4. Phạm vi và giới hạn nghiên cứu.....	3
Chương 1: TỔNG QUAN TÀI LIỆU	4
1.1. Tổng quan nghiên cứu.....	4
1.1.1. Trên thế giới	4
1.1.2. Ở Việt Nam	9
1.1.3. Nhận xét về vấn đề nghiên cứu	19
1.2. Tổng quan khu vực nghiên cứu.....	20
1.2.1. Điều kiện tự nhiên khu vực nghiên cứu	20
1.2.1.1. Vị trí địa lý	20
1.2.1.2. Địa hình	21
1.2.1.3. Khí hậu	22
1.2.1.4. Thủy văn.....	22
1.2.1.5. Đất đai, thổ nhưỡng.....	22
1.2.2. Đặc điểm dân sinh kinh tế - xã hội.....	23

1.2.2.1. Tình hình dân số, dân tộc và lao động	23
1.2.2.2. Đặc điểm kinh tế - xã hội	23
1.2.2.3. Hệ thống giao thông	26
1.2.2.4. Y tế	26
1.2.2.5. Giáo dục và đào tạo	27
Chương 2: NỘI DUNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	29
2.1. Nội dung nghiên cứu	29
2.2. Phương pháp nghiên cứu	29
2.2.1. Phương pháp luận	29
2.2.2. Phương pháp thu thập số liệu	31
2.2.2.1. Phương pháp kế thừa số liệu	31
2.2.2.2. Phương pháp điều tra thực địa	32
2.2.2.3. Phương pháp điều tra vật liệu cháy	33
2.2.3. Phương pháp xử lý số liệu	33
Chương 3: KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ THẢO LUẬN	35
3.1. Hiện trạng tài nguyên rừng và đặc điểm vật liệu cháy tại huyện Văn Yên, tỉnh Yên Bái	35
3.1.1. Khái quát tài nguyên rừng huyện Văn Yên, tỉnh Yên Bái	35
3.1.2. Đặc điểm vật liệu cháy	40
3.2. Phân tích ảnh hưởng của các yếu tố tự nhiên, kinh tế - xã hội đến cháy rừng trên địa bàn huyện Văn Yên, tỉnh Yên Bái	43
3.2.1. Ảnh hưởng của các yếu tố tự nhiên	43
3.2.1.1. Vị trí địa lý, phạm vi ranh giới	43
3.2.1.2. Địa hình	44
3.2.1.3. Khí hậu, thủy văn	44
3.2.2. Ảnh hưởng của các yếu tố kinh tế - xã hội	45
3.2.2.1. Đặc điểm về kinh tế	45
3.2.2.2. Phân bố dân cư, dân tộc, lao động	46
3.2.2.3. Yếu tố xã hội	47

3.3. Đánh giá thực trạng công tác phòng cháy, chữa cháy rừng tại địa bàn huyện Văn Yên, tỉnh Yên Bái	47
3.3.1. Bộ máy và công tác tổ chức chỉ đạo thực hiện nhiệm vụ PCCCR	47
3.3.2. Kết quả thực hiện nhiệm vụ phòng cháy.....	51
3.3.3. Các biện pháp phòng cháy rừng đã thực hiện	52
3.3.3.1. Về công tác tuyên truyền giáo dục	52
3.3.3.2. Công tác dự báo cháy rừng	53
3.3.3.3. Xác định các vùng trọng điểm cháy rừng	54
3.3.3.4. Biện pháp kỹ thuật lâm sinh.....	54
3.3.3.5. Trang thiết bị, công trình phòng cháy	55
3.3.3.6. Xây dựng, tổ chức lực lượng chữa cháy rừng.....	57
3.3.3.7. Về công tác tập huấn; diễn tập PCCCR	57
3.3.4. Tình hình cháy rừng	58
3.4. Phân tích điểm mạnh, điểm yếu, cơ hội, thách thức và bài học kinh nghiệm trong công tác phòng cháy, chữa cháy rừng tại huyện Văn Yên	60
3.4.1. Phân tích SWOT	60
3.4.1.1. Điểm mạnh	60
3.4.1.2. Điểm yếu	60
3.4.1.3. Cơ hội	60
3.4.1.4. Thách thức	61
3.4.2. Bài học kinh nghiệm	63
3.5. Đề xuất một số giải pháp nâng cao hiệu quả phòng cháy, chữa cháy rừng tại huyện Văn Yên, tỉnh Yên Bái	64
3.5.1. Về công tác tổ chức	65
3.5.2. Về Thể chế	66
3.5.3. Tuyên truyền, tập huấn và diễn tập PCCCR	66
3.5.4. Xây dựng các công trình phòng cháy, trang thiết bị chữa cháy rừng	68
3.5.5. Giải pháp làm giảm vật liệu cháy bằng thủ công.....	68
3.5.6. Giải pháp xã hội hoá nghề rừng	68

KẾT LUẬN, TỒN TẠI VÀ KIẾN NGHỊ	70
1. Kết luận	70
2. Tồn tại	71
3. Kiến nghị	72

TÀI LIỆU THAM KHẢO

I. Tài liệu tiếng Việt

II. Tài liệu tiếng nước ngoài

PHỤ LỤC

DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT

BVR	:	Bảo vệ rừng
BCĐ	:	Ban chỉ đạo
CBCR	:	Cảnh báo cháy rừng
CCR	:	Chữa cháy rừng
DBNCCR	:	Dự báo nguy cơ cháy rừng
KTLS	:	Kỹ thuật lâm sinh
KTLSPCR	:	Kỹ thuật lâm sinh phòng cháy rừng
OTC	:	Ô tiêu chuẩn
ODB	:	Ô dạng bản
PCCCR	:	Phòng cháy, chữa cháy rừng
PTNT	:	Phát triển nông thôn
QLBVR	:	Quản lý, bảo vệ rừng
RTN	:	Rừng tự nhiên
RT	:	Rừng trồng
SK	:	Sinh khối
VLC	:	Vật liệu cháy

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 3.1. Bảng hiện trạng đất đai tự nhiên khu vực nghiên cứu (ha)	35
Bảng 3.2. Diện tích rừng tự nhiên chia theo các trạng thái (ha)	36
Bảng 3.3. Tổng hợp diện tích rừng trồng huyện Văn Yên, tỉnh Yên Bái (ha).....	38
Bảng 3.4. Tổng hợp diện tích rừng trồng theo loài cây (ha).....	39
Bảng 3.5. Bảng sinh khối Vật liệu cháy ở các trạng thái rừng (ha).....	41
Bảng 3.6. Cơ cấu tổ chức bộ máy điều hành của Ban chỉ đạo cấp huyện	50
Bảng 3.7. Cơ cấu bộ máy điều hành của BCD cấp xã	51
Bảng 3.8. Các công trình phòng cháy trên địa bàn huyện Văn Yên	55
Bảng 3.9. Dụng cụ, phương tiện phòng cháy, chữa cháy rừng tại	56
huyện Văn Yên.....	56
Bảng 3.10. Tổng hợp kết quả tập huấn, diễn tập từ 2009 đến 2014	57
Bảng 3.11. Thống kê số vụ cháy rừng từ năm 2009 đến 2014	58
Bảng 3.12. Các công việc ưu tiên và những biện pháp giảm thiểu tối đa số vụ cháy, thiệt hại do cháy rừng gây ra	64